Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31192

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form (CISS-21), bireylerin stresli durumlar kar??s?nda kulland?klar? farkl? ba?a ç?kma stillerini ölçmek amac?yla tasarlanm?? bir psikometrik araçt?r. Bu envanter, orijinal CISS ölçe?inin k?salt?lm?? versiyonu olup, Türk popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik çal??malar? Boysan (2012) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, 21 maddeden ve üç temel faktörden olu?maktad?r: Çözüme Dönük Ba?a Ç?kma, Duygusal Ba?a Ç?kma ve Kaç?nmac? Ba?a Ç?kma. Uygulama, 5'li Likert Tipi bir derecelendirme sistemi kullan?larak yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Stres, Ba?a Ç?kma Stilleri, CISS-21, Psikometrik Uyarlama, Do?rulay?c? Faktör Analizi, Güvenilirlik, Psikoloji.

Yazarlar

Orijinal Ölçek Yazarlar?: Norman S. Endler & James D. A. Parker (1990). Türk Popülasyonu Uyarlama Yazar?: Mustafa Boysan (2012).

Amaç

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form'un (CISS-21) temel amac?, bireylerin günlük ya?amlar?nda kar??la?t?klar? stres faktörlerine kar?? geli?tirdikleri tepki ve stratejileri sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu k?sa form, özellikle zaman k?s?tl?l???n?n oldu?u ara?t?rma veya klinik ortamlarda etkili ve h?zl? bir ölçüm sa?lamay? hedefler. Ölçek, bireyin problem çözme odakl?, duygusal tepki odakl? veya kaç?nma odakl? stratejilerden hangisini daha s?k kulland???n? ortaya koyar.

Yap?

CISS-21, stresle ba?a ç?kma davran??lar?n? üç ana bile?en veya yap? alt?nda incelemektedir. Bu üç faktör, bireyin stres kar??s?ndaki davran??sal ve bili?sel tepkilerinin temel boyutlar?n? temsil eder.

Çözüme Dönük Ba?a Ç?kma: Stres kayna??n? do?rudan ele almay?, problemi çözmeye yönelik aktif ad?mlar atmay? ve durumu de?i?tirmeye odaklanmay? ifade eder.
Duygusal Ba?a Ç?kma: Stresle ili?kili olumsuz duygusal durumlar? (öfke, kayg?, çaresizlik) ifade etmeye veya azaltmaya odaklanmay? içerir, ancak bu genellikle sorunun kendisini çözmekten çok duygusal rahatlamaya yöneliktir.
Kaç?nmac? Ba?a Ç?kma: Stresli durumdan uzakla?ma, dikkat da??tma veya sorunu görmezden

ARABPSYCHOLOGY.COM

gelme gibi pasif stratejileri içerir.

Geçerlik

Ölçe?in Türk popülasyonundaki geçerlik çal??malar? kapsam?nda, Boysan (2012) taraf?ndan kapsaml? analizler yap?lm??t?r. Ölçme arac?n?n yap?sal geçerli?i, Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak incelenmi?tir.

DFA sonuçlar?, CISS-21'in teorik olarak öngörülen 3 faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?ruland???n? göstermi?tir. Ayr?ca, alt ölçek puanlar?n?n ilgili psikolojik de?i?kenlerle olan ili?kilerini belirlemek amac?yla Pearson korelasyonlar? hesaplanm?? ve bu korelasyonlar?n beklenen yön ve büyüklükte oldu?u saptanm??t?r, bu da ölçe?in ölçüt ba??nt?l? geçerli?ini desteklemektedir.

Güvenilirlik

CISS-21'in güvenilirlik düzeyi, hem iç tutarl?l?k katsay?lar? hem de Test-Tekrar Test yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi (Cronbach Alfa katsay?s?), ölçe?in bile?enlerinin tutarl? ve güvenilir oldu?unu göstermi?tir.

Elde edilen güvenilirlik katsay?s? de?erleri ?öyledir: Çözüme Dönük Ba?a Ç?kma bile?eni için α = .72; Duygusal Ba?a Ç?kma bile?eni için α = .77; Kaç?nmac? Ba?a Ç?kma bile?eni için α = .74. Bu de?erler, psikometrik standartlara göre ölçe?in yeterli düzeyde güvenilirlik katsay?s?na sahip oldu?unu do?rulamaktad?r. Ek olarak, 15 günlük bir aral?kla uygulanan test-tekrar test yöntemi, ölçek puanlar?n?n zaman içinde istikrarl? oldu?unu göstermi?tir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek amac?yla gerçekle?tirilen Do?rulay?c? Faktör Analizi, orijinal CISS-21 ölçe?inin üç boyutlu yap?s?n? desteklemi?tir. Bu üç faktör, 21 maddenin da??l?m?n? aç?klayan temel yap?lar olarak belirlenmi?tir.

Faktör yap?s?n?n do?rulanmas?, CISS-21'in Türk kültüründe de stresle ba?a ç?kma davran??lar?n? Problem Odakl?, Duygu Odakl? ve Kaç?nma Odakl? olmak üzere ayr??t?rabildi?ini göstermektedir. Bu sonuç, ölçe?in kültürel uyarlama sürecinin ba?ar?l? oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Çe?idi: Uyarlama (Orijinal ölçe?in k?sa formunun Türkçeye uyarlanmas?).

Format: 21 madde, Öz bildirim Envanteri.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??mas?), ?ngilizce (Orijinal).

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan Yeti?kin Örneklem.

Ya? Grubu: Yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Boysan (2012) çal??mas?, Türkiye'den klinik olmayan bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. Yan?t seçenekleri: 1-**Hiçbir Zaman**, 2-**Nadiren**, 3-**Bazen**, 4-**S?kl?kla**, 5-**Ço?u Zaman**.

Anahtar Kelimeler

CISS, Ba?a Ç?kma Envanteri, Stres Yönetimi, ?ç Tutarl?l?k, Test-Tekrar Test Güvenilirli?i, Psikometrik Özellikler, Duygusal Ba?a Ç?kma.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Mevcut De?il

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi Mevcut De?il

Yaz??ma Adresi: Bilgi Mevcut De?il

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Kullan?m ve telif haklar? için ilgili yay?nc?ya ve uyarlama yazar?na ba?vurulmas? gerekmektedir. Kullan?m ücreti bilgisi mevcut de?ildir.

Uyarlama Y?l?: 2012 (Boysan, M.).

Referanslar

Boysan, M. (2012). Validity of the Coping Inventory for Stressful Situations-Short Form (CISS-21) in a non-clinical Turkish sample. *J Psychiatry Neurol Sci, 25*, 101-107.

Ek olarak, ölçe?in orijinal PDF belgesine a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir: coping-inventory-for-stressful-situations-short-form-ciss-21-toad.pdf

Makalenin kaynak ba?lant?s?: proxy2.marmara-elibrary.com

ARABPSYCHOLOGY.COM

Stres Verici Durumlar için Ba?a Ç?kma Envanteri- K?sa Form Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, Boysan (2012) taraf?ndan yay?nlanan makalede veya orijinal CISS-21 k?lavuzunda bulunabilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM